

בס"ד. מוצש"ק פ' בשלח, יו"ד שבט (מאמר ב*), ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

באתי¹ לגני אחותי כלה². ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא בהמשך מאמרי ההילולא שלו³, דאיתא במדרש⁴ באתי לגני, לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחלה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, אלא שע"י החטאים, החל מחטא עץ הדעת ע"י אדם הראשון, ואח"כ ע"י החטאים בדורות שלאחריו, סילקו השכינה מלמטה למעלה, עד לרקיע השביעי. ואח"כ התחיל אברהם והורידה מרקיע השביעי לששי, ואח"כ גם הצדיקים שלאחריו, עד למשה רבינו, שהוא השביעי, וכל השביעין חביבין⁵, שהוריד והחזיר את השכינה לגני לגנוני, מרקיע הא' לארץ. ולכן הנה מיד לאחרי מ"ת הי' גם הציווי ע"י משה רבינו⁶ ושכנתי בתוכם⁷, שתהי' השראת השכינה למטה, דהיינו בבני, שזהו הדיוק ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל⁸, וענין זה נעשה ע"י עבודת המשכן ומקדש דאקרי משכן⁹ [ולאידך גיסא, כפשטות הכתוב, דעיקר הציווי הוא על עבודת המשכן והמקדש, ועי"ז נמשך הענין דושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד מישראל]. ועי"ז נעשית השראת השכינה למטה, וכמ"ש¹⁰ צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי, היינו, שצדיקים, דקאי על כל אחד מישראל, ועמך כולם צדיקים¹¹, משכינים וממשיכים¹²

ח"א ע' ז ואילך).

(6) ראה ד"ה באתי לגני ה'תשמ"ג קרוב

לתחלתו (תו"מ שם ח"ב ס"ע תסג).

(7) תרומה כה, ח.

(8) הובא בשם רז"ל בלקו"ת ר"פ נשא כ,

סע"ב. ובכ"מ. וראה ראשית חכמה שער האהבה

פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך

עה"פ תרומה שם ("שמעתי לומדים"). של"ה

סט, א. רא, א. חלק תושב"כ תרומה שכה, ב.

שכו, ב. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 173 הערה 45.

(9) עירובין ב, א.

(10) תהלים לו, כט. שהש"ר שם. ב"ר

פיי"ט, ז. במדב"ר פיי"ג, ב.

(11) ישע"י ס, כא. סנהדרין ר"פ חלק.

(12) ראה מהרז"ו לבי"ר שם. מתנות כהונה

ומהרז"ו לבמדב"ר שם.

(* מאמר הא' שנאמר ביום הש"ק, לא

הגיע לידינו (החז"ל).

בהמאמר ניתוספו כמה הערות ומראה-

מקומות (הערות א"ז) — ע"פ רשימת כ"ק

אדמו"ר שליט"א בכתי"ק.

(1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק יז

מד"ה באתי לגני הישי"ת (סה"מ הישי"ת ע'

152 ואילך). שהוא הפרק השייך לשנה זו —

ראה תו"מ סה"מ באתי לגני ח"א ע' VI. וש"נ.

(2) שה"ש ה, א.

(3) ד"ה באתי לגני הישי"ת (נדפס בסה"מ

תשי" ע' 111 ואילך), שניתן על ידו ליו"ד

שבט ה'תשי"י, יום הסתלקותו.

(4) שהש"ר במקומו. וש"נ.

(5) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני

תשי"א ספ"ב ואילך (תו"מ סה"מ באתי לגני

בחי' לעד (שוכן¹³ עד מרום וקדוש¹⁴) עלי', בארץ, והיינו, שע"י עבודתם פועלים ישראל להיות ושכנתי בתוכם, ועל ידם יהי' גם העולם דירה לו ית', דירה בתחתונים¹⁵ דוקא, בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו.

והנה ענין עבודתם של ישראל (עמך כולם צדיקים) לפעול השראת השכינה למטה, נלמד מהמשכן כפשוטו, שעיקר העבודה בו הי' ענין הקרבנות. ועל זה מבאר בארוכה בהמשך ההילולא¹⁶, שקרבן הוא מלשון קירוב (כדאיתא בספר הבהיר¹⁷, והובא בבחיי¹⁸), וע"י הקרבנות נעשית העלי' עד רזא דא"ס¹⁹, ונעשה הענין דריח ניחוח²⁰, נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני²¹, ועי"ז נעשית ההמשכה למטה, שהרי ניחוח הוא מלשון חות דרגא²², שזהו"ע השראת השכינה למטה (ושכנתי). וממשיך לבאר²³ שזהו גם התוכן דבנין המשכן, שעליו נאמר²⁴ ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים, דהנה, שטים הוא מלשון שטות, וכדרשת הגמרא²⁵ על הפסוק²⁶ כי תשטה אשתו, אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות, וזה הי' גם הענין דשטים כו'²⁷. וענין קרשי המשכן מעצי שטים הוא להפוך את שקר העולם (עלמא דשקרא²⁸) לקרש (להפוך הצירוף דשקר לקרש²⁹) שממנו נבנה המשכן להיות ושכנתי בתוכם, דירה לו ית'. ומזה מובן גם בעבודה ברוחניות, שהו"ע אתהפכא חשוכא לנהורא³⁰, שהחושך של הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם, צריכים להפכו ולעשות ממנו שטות דקדושה (כמארז"ל³¹ אהני' לי' שטותי' לסבא), שע"ז נעשה ברוחניות אותה פעולה שנעשית ע"י המשכן בגשמיות כפשוטו.

(20) ויקרא שם. פינחס כח, ה. ועוד.
 (21) תו"כ (הובא בפרש"י) עה"פ ויקרא שם. ספרי (הובא בפרש"י) עה"פ פינחס שם.
 (22) ראה ספר הבהיר ובחיי שם.
 (23) בפרק ג ואילך.
 (24) תרומה כו, טו.
 (25) סוטה ג, א. וראה לקו"ת תצא לח, ג.
 (26) נשא ה, יב.
 (27) ראה סנהדרין קו, א. ספרי ס"פ בלק.
 (28) במדב"ר פ"ב, כב. תנחומא בלק טז.
 (29) ראה ויק"ר פכ"ו, ז. ובכ"מ.
 (30) ראה גם אוה"ת תולדות קמו, ב ואילך.
 (31) ראה זח"א ד, א. תניא פ"י (טו), סע"א.
 (32) כתובות יז, א.

(13) ע"פ נוסח התפלה — שחרית דשבת ויו"ט. ובשהש"ר שם: שוכן עד וקדוש שמו (ישע"י נו, טו).
 (14) ראה זח"ב ר"פ וראא ובביאוה"ז שם.
 (15) לקו"ת פקודי ד, סע"ד ואילך. ז, ב"ג.
 (16) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.
 (17) ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.
 (18) פרק ב.
 (19) ס"י מו (קט).
 (20) עה"פ ויקרא א, ט. הובא ברקאנטי עה"פ בראשית ד, ג (טז, א). תצוה כט, יח (טו, א). בשל"ה ריא, ב. זח"ג ה, רע"א (הובא בשל"ה שם). וראה פע"ח שער התפלה פ"ה. רמב"ן עה"פ ויקרא שם בסופו.
 (21) ראה זהר ח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב.

(ב) **והנה** כדי לפעול עבודה זו צריכים להיות בבחי' אנשי צבא, שזהו שבצאתם ממצרים (על מנת שתעבדון את האלקים על ההר הזה)³² נקראו בני' בשם צבאות הוי'³³, וכפי שמבאר בהמשך³⁴, שצבא יש בו ג' פירושים, הא', לשון חיל (שזהו לשון צבא כפשוטו, אנשי חיל), הב', זמן מוגבל, וכמ"ש³⁵ הלא צבא לאנוש עלי אדמות, והג', מלשון צביון, כמו לצביונם נבראו³⁶, שהו"ע היופי שנעשה מהתכללות ריבוי גוונים כו'. וענינים אלו צריכים להיות וישנם בכל אחד מישראל, הן הענין דצבא מלשון חיל, שהרי קיומו ויסודו של ענין הצבא הוא על ענין הקבלת עול, וידוע הפתגם³⁷: אַ איד איז אַ קבלת-עול'ניק, והן ענין היופי שנעשה ע"י התכללות, שזהו שקודם התפלה (התחלת היום)³⁸, שהרי התפלה קודמת ללימוד התורה, ולימוד התורה קודם לקיום המצוות) נכון לומר הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת³⁹ לרעך כמוך⁴⁰, שכולל את עצמו עם כל ישראל⁴¹.

וממשיך לבאר⁴², שנצחון המלחמה ע"י הצבא הוא כמו שרואים במלכותא דארעא⁴³, שיש שני אופנים במלחמה. הא', לשלול שלל ולבוז בז, והב', לנצח את המנגד לו (ע"ד מ"ש בפרשתנו⁴⁴ מלחמה להוי' בעמלק, שהרי עמלק הי' מנגד, יודע את רבונו ומכוין למרוד בו⁴⁵). והחילוק שביניהם, שנצחון המלחמה כדי לשלול שלל ולבוז בז הו"ע התלוי במדידה והגבלה, היינו, שלפי ערך השלל והבוז שיכול לשלול ולבוז, משער גם כמה צריכים ויכולים להוציא בשביל זה, ולכן אין זה שייך לאוצרות שאצר ואצרו אבותיו, שאוצרות אלו, לא זו בלבד שאין מבזבזים אותם ואין משתמשים בהם, אלא עוד זאת, שאפילו אין מראים אותם, להיותם כל הון יקר, שכמוס וחתום מעין כל רואה. אבל במלחמה לנצח את המנגד (שמכוין למרוד בו), אזי הנצחון הוא ללא הגבלה כלל, ועד שמסכן את נפשו, ועאכור"כ שמבזבז את כל האוצרות כדי לנצח

(32) שמות ג, יב ובפרש"י (משמור"ר פ"ג, עולם העשי' פ"א. סידור האריז"ל ודאדה"ז לפני "מה טובו". וראה מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקצא ואילך. סהמ"צ להצ"צ כח, א ואילך.

(33) בא יב, מא.

(34) פרק י'.

(35) איוב ז, א.

(36) ר"ה יא, א.

(37) סה"מ תש"ד ע' 5. נעתק ב"היום יום" ח"ב (תו"מ — רשימת הוימן ע' תעו).

(38) ראה לקו"ת ברכה צו, ב. קונטרס התפלה פ"ח ופ"י.

(39) קדושים יט, יח.

(40) שער הכוונות בתחלתו. פ"ח שער

עולם העשי' פ"א. סידור האריז"ל ודאדה"ז לפני "מה טובו". וראה מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקצא ואילך. סהמ"צ להצ"צ כח, א ואילך.

(41) ראה כתבי האריז"ל שם. סידור (עם דא"ח) שער התפלה כב, סע"ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ג ס"ע תשמט ואילך.

(42) בפרק יא.

(43) ראה ברכות נח, א.

(44) בשלח טז, טז.

(45) כן הובא בכ"מ בדא"ח על עמלק — ראה לקו"ש חכ"א ע' 193 הערה 38. וש"נ.

במלחמה⁴⁶. וכפי שמבאר בההמשך בארוכה, שכדי לנצח במלחמה זו פותחים את האוצרות ונותנים אותם לשרי החיל, אבל הכוונה בזה היא כדי שיגיע לאנשי החיל, שבסיוע אוצרות אלו ינצחו במלחמה. ודוגמתו במלכותא דרקיעא, שישנם אוצרותיו של הקב"ה, שהם בבחי' סתימו דכל סתימין⁴⁷, אבל כאשר צ"ל המלחמה לנצח את המנגד, ולפעול שמהשטות דלעו"ז יהי' שטות דקדושה, אזי נותנים את האוצרות הנ"ל, ועד לאופן של בזבוז כו'.

ג) **וממשיך** לבאר⁴⁸ ענין האוצר למעלה, וכדי לבאר גודל העילוי שבאוצר, מקדים לבאר את גודל העילוי של הענינים שנמשכים למטה באופן של גילוי, שאינם ענין האוצר. ועל זה מביא מאמר התקו"ז⁴⁹ אור א"ס למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית, ומבאר⁵⁰ גודל העילוי וההפלאה בהענין דלמטה מטה עד אין תכלית, דקאי על הענינים שנמשכים למטה באופן של גילוי (שאינן זה ענין האוצר), ומזה מובן שהענין שלמעלה מעלה עד אין קץ הוא נעלה יותר מהענין דלמטה מטה עד אין תכלית, גם כפי שהוא בתכלית העילוי. וכללות הענין בזה, שלמעלה מעלה עד אין קץ (שזהו ענין האוצר) היינו לפני הצמצום⁵¹, שהוא בבחי' העולם לגבי העולם, ויתירה מזה, שלפני הצמצום אין מציאות לעולמות⁵². ולמטה מטה עד אין תכלית היינו לאחרי הצמצום. ואח"כ מוסיף אופן נעלה יותר בענין האוצר, שבפרטיות יותר הנה אפילו לפני הצמצום ישנם ב' ענינים דלמטה מטה כו' ולמעלה מעלה כו'. ועל זה מבאר (בפרק דאשתקד⁵³), שלמטה מטה עד אין תכלית הוא מה שבגדר גילוי, והיינו, דאף שזהו עדיין לעצמו, הרי זה הגילוי לעצמו. ולמעלה מעלה עד אין קץ היינו שאפילו לעצמו אין זה בגדר גילוי, אלא הוא בגדר אוצר אפילו לעצמו, וכפי שמבאר פרטי המשל בזה מהרב שמשפיע שכל לתלמידו כו'.

(מ, ב). זהר חדש יתרו לד, סע"ג. הובא ונתבאר בד"ה לה"ע שאוא"ס ב"ה הוא למעלה עד אין קץ כו' באוה"ת ענינים ע' קי ואילך. ד"ה הנ"ל וב' המאמרים שלאחריו — תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' תנו ואילך). המשך תרס"ו ע' קסה ואילך.

(50) בפרק יג"ד.

(51) ראה שם פט"ו.

(52) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב. סה"מ תש"ב ע' 28 ואילך. ובכ"מ.

(53) פרק טז. — נתבאר בד"ה באתי לגני

תשכ"ו. תשמ"ו (תו"מ סה"מ באתי לגני ח"ב

ע' תקלה ואילך. ע' תקנו ואילך).

(46) בענין החילוק שבין ב' אופני המלחמה, לשלול שלל ולבזו בז, ולנצח את המנגד, שבזבוז האוצרות אינו בשביל לשלול שלל, אלא רק בשביל לנצח המנגד — הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א במאמר הא' דיום הש"ק, שמצד גודל מעלת האוצר שאצר ואצרו אבותיו כפי שהוא למעלה, מובן, שאוצר כזה אי אפשר להמציא בלעו"ז, ומזה מובן שאין צורך במלחמה בשביל לשלול שלל, כי אם בשביל נצחון המנגד.

(47) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(48) בפרק יב.

(49) ראה תקו"ז סוף תיקון נז. תיקון יט

וממשיך לבאר בפרק דשנה זו⁵⁴ פרטי הענינים בזה בהנמשל, וז"ל: "והדוגמא מזה יובן למעלה בהב' ענינים מה שאור אין סוף הוא למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית, דמה שלמטה מטה עד אין תכלית הוא האור שבבחינת שייכות אל העולמות, ובכללותו הוא בחינת גילוי בעצמותו". וממשיך, ד"הנה איתא בפדר"א⁵⁵ עד שלא נברא העולם [כידוע שזוהי הגירסא הנכונה, כפי שהובא ונתבאר בהקדמת השל"ה⁵⁶, וכן הובא בפרד"ס⁵⁷, בלקו"ת⁵⁸ ותו"א⁵⁹ ובכמה דרושי חסידות⁶⁰] הי' הוא ושמו בלבד", ולאחרי שמבאר פרטי החילוקים בין ב' הענינים הוא ושמו (כדלקמן ס"ו), מסיים, ש"הוא קאי על עצם האור שאינו בגדר גילוי והמשכה כלל בעולמות, אדרבה, שהוא מתעלם ומתכלל בעצמותו, ובחינה ומדריגה זו היא הנקראת בשם אוצר, דכשם שהאוצר ה"ה סתום ונעלם מעין כל רואה, כן בחינת העצמות הרי סתום ונעלם ולית⁴⁷ מחשבה תפיסא בי' כלל".

ד) והנה פירוש הנ"ל במאמר הפדר"א עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד, שקאי על אוא"ס שלפני הצמצום, מיוסד על מ"ש בעבודת הקודש בתחלתו⁶¹ (בפירוש מאמר הפדר"א עד שלא נברא העולם), שכן הוא עד שלא נאצל אצילות העליון. ומבואר בזה⁶², שהכוונה לא רק לבריאה (נברא) ואצילות (נאצל) הפרטיים, אלא גם לבריאה ואצילות הכלליים⁶². והענין הוא, דהנה, בריאה דכללות הוא בחי' א"ק, ומה שאפשר לומר עליו שם בריאה⁶³, הרי זה לפי שיש בו כבר ענין הכלים [דאף שהכלים דא"ק הם רק שרש נשמות דגופות (כמ"ש בע"ח⁶⁴), מ"מ, לגבי האור דא"ק הרי זה באופן של כלים], וכלים הו"ע של בריאה⁶⁵,

(א) ד"ה צאינה וראינה תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' רחצ ואילך).

- 54) פרק יז. וראה לעיל הערה 1.
 55) פרק ג.
 56) בתחילתה (ג, ב).
 57) שער ג (שער אם הא"ס הוא הכתור) פ"א.
 58) ש"ש יד, ג. ועוד.
 59) וירא יד, א. בשלח סג, ב. יתרו סח, א. ויקהל פז, ב. ועוד.
 60) ראה הנסמן בד"ה צאינה וראינה שבהערה א.
 61) חלק א (חלק היחוד) פ"ב.
 62) בהבא לקמן — ראה סה"מ תרנ"ד שבהערה א. וראה ספר הערכים-חב"ד כרך ד ערך אוא"ס (ה) ס"א סק"א ח"א (ע' תמ ואילך). וש"נ.
 63) ראה גם אוה"ת ענינים ע' פו. ע' צח. המשך תרס"ו ע' קסא. סה"מ תרצ"ב ע' צו.
 64) שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"ב. וראה אוה"ת שם ע' פו. סה"מ תרצ"ב שם.
 65) ראה בארוכה אוה"ת שם ע' רנט ואילך. הגהות כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע לד"ה פתח אלי' שבתו"א תרנ"ח (ע' יט ואילך. ע' כב ואילך). המשך תער"ב ח"א פ"ח ואילך. ובכ"מ.

שהו"ע חדש (התהוות חדשה) לגבי האור. משא"כ האור, הרי אפילו לגבי מי שקדמו הו"ע של גילוי מן ההעלם, ולכן שייך על זה הלשון אצילות (שהוא גילוי ההעלם⁶⁶). וזהו שאצילות דכללות קאי על ראשית גילוי הקו, שעם היותו קו קצר כו', הרי ענינו הוא אור, ולכן נקרא בשם אצילות. ועפ"ז מובן שמ"ש עד שלא נברא העולם כולל גם (לפי פירוש העבוה"ק) עד שלא נאצל העולם (דהיינו ראשית גילוי הקו), שהרי ענין בריאת העולם דהיינו התהוות הכלים הוא מצד הצמצום (כדאיאתא בע"ח בתחלתו⁶⁷ שע"י הצמצום נתגלה שרש הדין מקור הכלים)⁶⁸, וידוע שהצמצום קודם להקו⁶⁹, וכמארז"ל⁷⁰ ברישא חשוכא (בחי' הצמצום) והדר נהורא (בחי' גילוי הקו), וא"כ, כשאומר עד שלא נברא העולם, דהיינו לפני הצמצום, הרי מובן שזהו גם לפני ראשית גילוי הקו (עד שלא נאצל), כיון שראשית גילוי הקו נעשה רק לאחר הצמצום. והטעם שאעפ"כ הנה לשון הפדר"א הוא עד שלא נברא כו', יובן ע"פ המבואר בלקו"ת⁷¹ (מיוסד על המבואר בספרי קבלה שלעילא מגולגלתא דא"ק יש דוגמת בחי' עתיק⁷²) דכשם שמלכות דאצילות הפרטית נעשית עתיק לבריאה הפרטית, כך גם מלכות דא"ס נעשית עתיק לבריאה הכללית. ולכן, כשם שמלכות דאצילות נקראת ע"ש הבריאה, עתיק דבריאה, כך גם מלכות דא"ס (עם היותה א"ס, ה"ה) נקראת ע"ש הבריאה⁷³, שזהו דיוק הלשון עד שלא נברא העולם כו', אף שבזה נכלל גם ראשית גילוי הקו, שזהו בחי' מלכות דאצילות דכללות. והמורם מכל האמור, שעד שלא נברא העולם כו' — שכולל גם עד שלא נאצל אצילות העליון, ולא רק בריאה ואצילות הפרטיים, אלא גם בריאה ואצילות הכלליים, בחי' מלכות דא"ס שנעשה עתיק לבריאה, בחי' ראשית גילוי הקו — קאי על לפני הצמצום.

ה) **ועז"נ** (עד שלא נברא העולם) הי' הוא ושמו בלבד. והענין בזה, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן (בד"ה ועתה ישראל מה הוי' אלקיך שואל מעמך, דשנת תקס"ב⁷⁴) שמתחלה יש להבין ענין השם,

71) מסעי צה, ב"ג.
72) עץ חיים שער ט (שער שבה"כ) פ"ו.
זהר הרקיע לזח"א טו, א.
73) ראה גם המשך תרס"ו ע' תקטו.
74) פ"ג (מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' רסא. נדפס גם בשערי תשובה ח"א ע, א ואילך).

66) ראה תו"א בראשית ג, א. וירא יד, א. משפטים עו, ב. אוה"ת ענינים ע' רא ואילך.
ע' רסו ואילך. המשך תרס"ו ע' קס ואילך.
67) שער א (שער עגולים ויושר) ענף ב בהגה המתחלת ונלענד"ו כו'. שם סוף ענף ג.
68) ראה המשך תרס"ו ע' קפד.
69) ע"ח שם ענף ב.
70) שבת עז, ב.

ואח"כ יובן איך שגם שמו הי' עמו בלבד. דהנה, ענין השם הוא כמו ענין האור⁷⁵, והיינו⁷⁶, שאין זה כמו שפע שהוא מהות דבר, כמו שפעת מים תכסך⁷⁷, שההשפעה עושה שינוי במשפיע, ועד שאפשר שע"י ההשפעה יחסר בהמשפיע, ועאכו"כ שיש אצלו שינוי אם הוא משפיע או לא, משא"כ אור, כמו אור השמש, הרי אין שינוי בהשמש אם מאיר אורו למטה. ועד"ז בשם האדם, שלא נעשה שינוי בעצמותו אם קורין בשמו אם לא, והיינו לפי שהשם הוא רק הארה ממנו, ולכן אינו עושה שינוי בו. וזהו הטעם שבזהר ובספרי קבלה נקבעו כל ההארות והמשכות מלמעלה בענין השמות, כמו ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, ועד"ז כל פרטי השמות והמילויים ומילויים דמילויים שלהם, שזהו לפי שהם בדוגמת השם שהוא הארה בלבד. ועוד זאת, שלא זו בלבד שהוא כמו שם האדם למטה שהוא הארה בלבד לגבי נפשו, אלא יתירה מזה, שגם כפי שנמצא בעצם האדם, ועד"ז בהאדם העליון, הרי הוא באופן של שם. וכפי שמביא דוגמא מספירת החכמה שהיא ראשית כל הע"ס, שלא זו בלבד שהיא באופן דאנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא (כמ"ש בפתח אליהו⁷⁸), היינו, שחכמה הגלוי, עם היותה ראשית הספירות, אינה בערך לגבי החכמה כפי שהיא גנוזה במאציל עצמו, וכמו"כ בכינה (אנת הוא מבין ולא בכינה ידיעא) ובכל שאר הספירות, שזהו לפי שהם הארה בלבד שאין לה ערך לגבי העצמות, אלא עוד זאת, שבהיותן גנוזות במאצילן, נאמר עליהם בזהר⁷⁹ לאו אינון נהורין ולא אינון רעותין כו', שאי אפשר לקרותם בשם אור או בשם רצון, אלא כמשל השם, שקודם שנקרא בשם (ע"י הזולת) אינו במציאות כלל⁸⁰. וזהו הי' הוא ושמו בלבד, שגם שמות הי"ס הנעלמים במאציל (לפני הצמצום, עד שלא נברא העולם) היו בבחי' העצמות כמו הוא עצמו, ולא נקראו עדיין נהורין כו'⁸¹.

(ו) **ומבאר** בהמאמר בפירוש מאמר הפדר"א עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד, ש"הוא קאי על עצם האור, ואומר על זה הוא, בחינת נסתר והעלם, דעצם האור הוא נעלם ונסתר, והיינו שאינו

(79) ראה זח"ב רלט, א. רסט, א. וראה גם זח"א סה, א.

(80) ראה תו"א הוספות קג, ב ואילך. סהמ"צ להצ"צ שם. אוה"ת ענינים ע' רעט ואילך. המשך תרס"ו ע' קפג ואילך. (81) ראה גם המשך תרס"ו שם.

(75) ראה לקו"ת בהר מא, ג. סהמ"צ להצ"צ מצות הלל (קנב, ב). סה"מ תרצ"א ע' רסד ואילך. תש"ח ע' 154. ובכ"מ. (76) ראה בארוכה המשך תרס"ו ע' קעג ואילך. המשך תער"ב ח"א פנ"ג ואילך. ועוד. (77) איוב כב, יא. לח, לר. (78) תקר"ז בהקדמה (יז, ב).

בגדר גילוי גם בעצמותו, ושמר קאי על הגילוי והתפשטות האור". וממשיך לבאר בפרטיות יותר, ש"ידוע דבשמו הרי יש ב' מדריגות, שמות ושם, דשמות לשון רבים ושם לשון יחיד, דשמות ל' רבים [שהם ז'⁸² שמות, ובפרטיות הם עשרי⁸³ שמות] הם הע"ס הגנוזות במאצילן, והוא מה דשיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל⁸⁴, ושם הוא ל' יחיד הוא מה דאין מספר לספירות. וב' בחינות אלו הם גילוי בעצמותו ית', ובא לידי גילוי בעולמות בבחי' או"פ ובחי' או"מ, שזהו השרש דב' מדריגות ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אבל הוא קאי על עצם האור שאינו בגדר גילוי והמשכה כלל בעולמות, אדרבה, שהוא מתעלם ומתכלל בעצמותו, ובחינה ומדריגה זו היא הנקראת בשם אוצר כו" (כנ"ל ס"ג).

ויובן ביתר ביאור ע"פ מה שמבאר אדמו"ר האמצעי בשער היחודי בענין ג' המדריגות יחיד אחד וקדמון שישנם לפני הצמצום. דהנה, ידוע שלפני הצמצום עלה ברצונו אנה אמלוך⁸⁶, ועלה ברצונו למברי עלמא כדי להטיב לברואיו⁸⁷, ואח"כ (לאחרי שנמלך בנשמותיהם של צדיקים⁸⁸, ונשאר ההחלט שתהי' בריאת העולם, אזי) שיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל⁸⁴. והסיבה לכך שעלה ברצונו כו', היא, כי חפץ חסד הוא⁸⁹, להיותו עצם הטוב, ומטבע הטוב להטיב⁹⁰, ובגלל זה עלה ברצונו להטיב לברואיו, ואז שיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל. והנה, כיון שהסיבה לכל הענינים אלו היא כי חפץ חסד הוא, הרי בהכרח לומר שגם בבחינה זו ישנם כל ענינים אלו. אמנם, כיון שבחי' כי חפץ חסד הוא פשוט בתכלית הפשיטות, הרי לא שייך לומר שיש שם ריבוי ענינים אפילו באופן של התאחדות. וע"ד שלא שייך לומר שהעצם יתחלק לכמה פרטים

(ב) פרק י"א⁸⁵.

(87) ראה עץ חיים שער א (דרוש עיגולים ויושר) בתחילתו. מקדש מלך לזח"א טו, א.

(88) ב"ר פ"ח, ז. וות רבה פ"ב, ג.

(89) לשון הכתוב — מיכה ז, יח. וראה לקו"ת נצבים מז, ב. ובכ"מ.

(90) ראה עמק המלך שער א (שער שעשועי המלך) רפ"א. תניא שעהיה"א פ"ד. הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א במאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' ה.

(82) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב. שו"ע יו"ד סרע"ו ס"ט. שו"ע אדה"ז או"ח ספ"ה ס"ג.

(83) פרדס שער א (שער עשר ולא תשע) בסופו. וראה לקו"ש חכ"א ע' 195 הערה 60.

(84) ראה מקומות שצויינו בהערה 87.

(85) וראה סה"מ תרנ"ד ע' שב ואילך.

תרס"ג ח"א ע' צו ואילך. תרצ"ב ע' סח ואילך.

(86) ראה לקו"ת נשא כ, ד. כא, ד. סהמ"צ להצ"צ קעח, א ואילך. ובכ"מ.

אפילו כפי שהם בהתאחדות, כיון שהתחלקות לפרטים היא היפך ענין העצם, וכן הוא גם בכל ענין שדבוק ונמצא בהעצם כו'. וזוהי בחי' יחיד, שלמעלה מבחי' אחד, כי, בחי' אחד מורה על התאחדות פרטים⁹¹ [וכיודע הפירוש⁹² דאחד המרומז בדברי הגמרא⁹³ אמליכתי' למעלה ולמטה ולארבע רוחות השמים, שהאותיות ח' וד' כוללים את כל הקצוות (ז' רקיעים וארץ, וד' רוחות) שבהם ממשיכים את האל"ף, ענין ההתאחדות], ולמעלה מזה הוא הענין דיחיד, שבו לא שייך לומר התאחדות פרטים, להיותו פשוט בתכלית הפשיטות. ורק לאחר שישנו ענין של גילוי מבחי' כי חפץ חסד, שעלה ברצונו אנה אמלוך, למיברי עלמא, להטיב לברואיו וכיו"ב, הנה במדריגה זו נמצאים כל הפרטים באופן של התאחדות, בחי' אחד. ולאח"ז שיער בעצמו בכח כו', בחי' קדמון.

וזהו גם ג' הענינים שמבאר בעל ההילולא בענין הוא ושמו. בחי' הוא, ד"קאי על עצם האור שאינו בגדר גילוי והמשכה כלל בעולמות, אדרבה, שהוא מתעלם ומתכלל בעצמותו", הרי זה ע"ד בחי' כי חפץ חסד הוא, שלא שייך בו אפילו התאחדות פרטים, בחי' יחיד. ובחי' שמו, שכולל ב' הבחי' שבשמות, שם לשון יחיד, ושמות לשון רבים, הנה שמות לשון רבים ש"הם הע"ס הגנוזות במאצילן, והוא מה דשיער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל", הרי זה בחי' קדמון. ושם לשון יחיד ש"הוא מה דאין מספר לספירות", הרי זה בחי' אחד (שלכן הוא שם אחד).

ז' ועפ"ז מובן גודל מעלת האוצר (אוצרו של הקב"ה), שהוא סתום ונעלם מעין כל רואה, וכנ"ל שענין האוצר הוא שלא זו בלבד שאין משתמשים בו, אלא אפילו לא מראים מה שנמצא באוצר, להיותו בחי' סתימו דכל סתימין — שאפילו בעצמותו אינו בגדר גילוי, כמו בחי' שמו [אף שענין השם הוא למעלה גם מענין האור (כפי שיתבאר לקמן (סי"א)), שלכן הובא במאמר הפדר"א ענין השם ולא ענין האור], ואפילו לא בחי' שמו (כמו שהוא) בלבד, כי אם בחי' הוא, "בחינת נסתר ונעלם", ד"קאי על עצם האור שאינו בגדר גילוי והמשכה כלל בעולמות", ויתירה מזה, "שהוא מתעלם ומתכלל בעצמותו", הוא (כפי שהוא) בלבד.

92) סמ"ק הובא בב"י או"ח סס"א. שו"ע (ואדה"ז) שם ס"ו.
93) ברכות יג, ב.

91) ראה בארוכה אמרי בינה שער הק"ש פ"ח. סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פ"ח. ובכ"מ. וראה גם תו"א וארא נה, ב"ג. לקו"ת ואתחנן ד"ה שמע ישראל (יא, ג).

וממשיך בהמאמר: "והנה המשכת והתגלות אוצר העליון הוא רק בשביל נצוח המלחמה לנצח את המנגד, וכנ"ל בהמשל דבשביל נצוח המלחמה פותחים את האוצרות החתומים והכמוסים מדור דור", וכפי שנתבאר בפרקים שלפנ"ז⁹² שהכוונה בפתיחת האוצרות היא בשביל אנשי החיל, שהם בני"י שנקראים צבאות הוי", וכל אחד מהם נקרא יוצא צבא בישראל⁹⁴, ולהם פותחים אוצר העליון בשביל ניצוח המלחמה.

(ח) **אמנם** ע"פ משנת"ל שבחי' אוצר העליון היא מדריגה נעלית ביותר, צריך להבין, איך יתאים זה עם מאמר הגמרא⁹⁵ אין לו להקב"ה בבית גניזו אלא אוצר של יראת שמים⁹⁶, והלא יראת שמים היא בחי' המלכות⁹⁷. אך הענין בזה, כפי שמבאר הצ"צ בארוכה בהדרושים שבסוף פרשת בשלח, שאע"פ שהיראה היא בבחי' מלכות, מ"מ, כדי שתומשך היראה למטה מטה (ששם צריך לערוך המלחמה), צ"ל מקור ההמשכה ממקום נעלה ביותר (למעלה משרש כל הספירות), שזהו אוצרו של הקב"ה שהוא בבחי' סתימו דכל סתימין, בחי' עתיקא קדישא, ועד לבחי' האוצר כפי שהוא לפני הצמצום, בע"ס הגנוזות במאצילן, בבחי' שם (שלמעלה גם מאור), ועד לבחי' הוא שלמעלה אפילו משמו, כנ"ל. ומשם נמשך בבחי' אוצר של יראת שמים, שעל זה אמרו⁹⁸ הכל בידי שמים (בחי' המדות) חוץ מיראת שמים (שנמשכת מבחי' עתיק)⁹⁸, ועד ליראה תתאה כפשוטה.

והביאור בזה יובן גם מתורת הבעש"ט (שהובאה במאור עיניסד) על מארז"ל⁹⁹ לא נבראו רעמים אלא לפשוט עקמומית שבלב, שנאמר¹⁰⁰ והאלקים עשה שייראו מלפניו, שאע"פ שהיראה מהרעם היא יראה חיצונית, מ"מ, גם ביראה זו ישנו רצון הבורא שמזה יבוא האדם סוכ"ס לתכלית ושלמות היראה. וכפי שמבאר שם בארוכה, שענין היראה

(ג) אוה"ת בשלח ע' תערג.

(ד) יתרו (ד"ה וידבר אלקים לה, ד ואילך).

(94) במדבר א, ג.

(95) ברכות לג, ב.

(96) ראה גם ד"ה צדקת פרונו בתורת חיים פרשתנו (בשלח) שלז, א (בהוצאה החדשה — רלא, ד); אוה"ת שבהערה ג. סה"מ תרכ"ז ע' שכת ואילך. תרפ"ט ע' 126 ואילך.

(97) ראה לקו"ת קרח נג, ד.

(98) ראה לקו"ת במדבר טו, א"ב.

(99) ברכות נט, א. וראה גם אוה"ת נצבים ע' א'רפב ואילך. נ"ך ח"א ע' תסד ואילך. לקוטי לוי"צ מגילת אסתר ע' עד ואילך. (100) קהלת ג, יד.

צריך להיות באופן של יראת הרוממות (כדאיאת בזהר¹⁰¹ שיש ב' אופנים ביראה, יראה עילאה, שהיא יראת הרוממות, ויראה תתאה, שהיא יראת העונש), ומי שהוא בעל שכל, הנה כאשר מתבונן בגדלות השם אזי צריך לבוא לידי יראת הרוממות. אך מי שהוא קטן ולא הגיע עדיין לידי השגה זו, הנה כדי לפשוט עקמומית שבלב מעוררים אותו ע"י יראה חיצונית, יראה תחתונה ביותר, כמו יראת הרעמים, שזהו שהאלקים עשה שייראו מלפניו, וכוונת השי"ת בזה שיבוא מזה אל היראה העליונה, בחשבו, הלא הרעם הוא אחד מגבורותיו של הקב"ה¹⁰², ואיך לא יירא מהשי"ת בעצמו, שהוא מרומם ומנושא שלא בערך לגבי הרעמים והעונש וכו'. וכפי שמסיים בתורת הבעש"ט, שהיראה העליונה יראת ה' עצמה נתלכשה ונתצמצמה תוך הדברים ההם כו'.

ויובן בתוספת ביאור ע"פ תורת הרב המגיד באור תורה על הפסוק¹⁰³ ועתה ישראל מה הוי' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את הוי' אלקיך, היינו, שהוי' אלקיך שואל מעמך (מכל אחד מישראל¹⁰⁴) שסוכ"ס תהי' היראה שלך כמו היראה של ה' אלקיך. ומבאר זה ע"פ משל מאב שהזהיר את בנו הקטן שלא ילך יחף פן ישב קוץ ברגליו, ולא השגיח הבן הקטן המחוסר דעת עדיין, והלך יחף, וישב לו הקוץ ברגליו, אף שלא הי' כאב גדול מזה, אך האב הי' ירא שלא ינפח רגל הבן, מה עשה האב, לקח מרצע וקרע הבשר שסביבות הקוץ והסיר הקוץ מרגלו. והנה בלקחו הקוץ הי' להתינוק יסורים קשים וצווח בקול מר, אך האב הוא יודע שהיסורים ההם הם רפואה לו כו'. ובפעם אחר רצה התינוק עוד לילך יחף, וגער בו אביו ואומר לו, הלא אתה זוכר הכאב והיסורים קשים שהיו לך בהסרת הקוץ מרגליך, לכן הזהר שלא תלך עוד יחף, פן תבוא לידי יסורים בהסרת הקוץ, אבל אין האב מזהיר את התינוק מתחיבת הקוץ, אף שעיקר יראת ודאגת האב הוא מתחיבת הקוץ, כי על זה החשש אין התינוק מרגיש, לכן מזהיר את התינוק בזה הדבר שיודע התינוק צער, שזהו הצער מהסרת הקוץ, אף שהאב אין לו יראה ודאגה מהסרת הקוץ, כיון שיודע שזה

(ה) עקב (נב, ב-ג) בהוצאת קה"ת תש"מ ואילך — סימן קס).

101) ראה זח"א יא, ב. תקו"ז בהקדמה רעמים. אוה"ת ולקוטי לוי"צ שבהערה 99. וראה גם אוה"ת נ"ך ס"ע תרעג ואילך.
 102) ראה מא"א מערכת ר אות כה.
 103) עקב יו"ד, יב.
 104) ראה תניא רפמ"ב.
 פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך

רפואה לו. ונמצא, שיראת האב ויראת הבן אינם שוים, ואדרבה, הם הפכיים, שהרי הענין שממנו מתיירא הבן (הצער מהסרת הקוץ) היא רפואה לו. ודוגמתו בנמשל, שיראת האדם היא מהעונש, ולא יראת החטא בעצם, אבל הקב"ה ירא ומצטער פן יחטא האדם, ואינו ירא מהעונש על החטא, כי אדרבה, העונש הוא רפואה בכדי לטהרו מעוונו. וזהו מה הוי' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את הוי' אלקיך, שסוכ"ס תהי' היראה שלך כמו היראה של ה' אלקיך, היינו, לא יראת העונש, אלא יראת החטא.

והנה ע"פ המבואר בכ"מ¹⁰⁵ שענין החטא הוא מלשון אני ובני שלמה חטאים¹⁰⁶, שזהו ענין של חסרון, הרי מובן, שכל זמן שהאדם לא הגיע לתכלית השלימות, יש אצלו עדיין ענין של חטא (חסרון). וכיון שתכלית השלימות היא דוקא כאשר מתבטל אל השלם בתכלית, שזהו עצמותו ומהותו ית', הרי מובן, שהענין דיראת חטא ישנו אפילו לפני הצמצום (בחי' אוצרו של הקב"ה), שהרי גם שם ישנם פרטי המדריגות דהוא ושמו, ואילו תכלית השלימות אינה אלא בעצמותו ומהותו ית' (אפילו לא בבחי' הוא, ועאכו"כ לא בבחי' שמו). אך גם למדריגה נעלית זו באים ע"י שמזהירים את הבן שלא ילך יחף, שזהו ע"י היראה מהיסורים שבהסרת הקוץ שנתחב ברגלו, יראת העונש, אלא שבזה משובש יראת החטא (אף שהבן הקטן לא הגיע עדיין למדריגה זו), ועד להחסרון בענין השלימות כו' (שזהו שרש הענין שממנו יכול להיות נמשך ולירד עד לענין ההפכי, כמשל תחיבת הקוץ ברגלו).

ט) וממשיך בהמאמר, ש"הדוגמא מזה (פתיחת האוצרות בשביל נצוח המלחמה) יובן למעלה, דכתיב¹⁰⁷ מוצא רוח מאוצרותיו שהכה בכורי מצרים [דלכאורה אינו מובן, מהו הטעם שבכל תשע המכות שלפנ"ז לא הי' צורך בענין מוצא רוח מאוצרותיו, ודוקא כאשר הכה בכורי מצרים הוצרך להיות מוצא רוח מאוצרותיו, ועל זה מבאר], דבשביל להכות בכורי מצרים, דמצרים הם המצרים וגבולים, ובכורי מצרים הם תוקף¹⁰⁸ ועוצם הקליפות [דלכאורה, איך אפשר שתהי' מציאות הקליפה. אלא, שתחילה ישנו הענין דמיצרים וגבולים דקדושה, ואח"כ נשתלשל מזה הענין דמצרים דלעו"ז, ועד לבכורי מצרים, שמורה על תוקף הקליפה,

105) ראה לקו"ת מטות פב, א. סה"מ פרשתנו ד"ה צדקת פרונו (שלא, רע"א תרצ"א ע' שיח ואילך).
 106) מלכים-א א, כא ובפרש"י.
 107) תהלים קלה, ז-ח. וראה תורת חיים ג.

פרשתנו ד"ה צדקת פרונו (שלא, רע"א תרצ"א ע' שיח ואילך).
 108) ראה תרגום אונקלוס עה"פ ויחי מט,

ואז נעשית מלחמה עצומה ביותר], ובשביל זה מוציא רוח מאוצרותיו". ואף שרוח הוא א' מארבע יסודות שלמטה, וענינו למעלה בספירות הוא בחי' ז"א¹⁰⁹, וא"כ, מה שייך רוח לאוצרותיו, הנה על זה מבאר בהמאמר: "ואיתא בת"ז תיקון ס"ט¹¹⁰ רוח ד'י¹¹¹ דא אור קדמאה"¹¹², ומשם נמשך הכח שיוכל להיות ענין הכאת בכורי מצרים. וממשיך בהמאמר: "דהנה כתיב¹¹³ כי גאה גאה, ותירגם אתגאי על גוותניא, וידוע דגאה גאה הוא פנימיות הכתר נכי, גאה קאי על ספירת הכתר, שהיא למעלה מכל הספירות, אפילו מספירת החכמה שהיא ראשית הספירות, ועז"נ¹¹⁴ תרום ידך, שהיא באופן של הרמה והבדלה מהם, וגאה גאה קאי על פנימיות הכתר¹¹⁵], דרשו בחינת פנימי' ועצמות א"ס, וגאותא דילי', סוס ורוכבו רמה בים, דרשר הנצח הוא בפנימיות הכתר כו".

(י) **ויובן** ע"פ המבואר בתו"א¹¹⁶ בפירוש סוס ורוכבו רמה בים, דהנה כתיב¹¹⁷ כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה, וכתיב¹¹⁸ לסוסתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי, וענין הסוסים קאי על האותיות¹¹⁹, והרוכב על הסוס (כמ"ש סוס ורוכבו) הו"ע השכל וההבנה והשגה שבאותיות. ובאותיות גופא יש כמה סוגים, ובכללות הם שני סוגים, אותיות התפלה, שהם מעשה ידי אדם, שהרי התפלה היא עבודת האדם מלמטה למעלה, ואותיות התורה, שעז"נ¹²⁰ הלא כה דברי כאש, שהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה (וזהו שהפסוק כי תרכב על סוסך גו' נאמר על מתן תורה¹²¹). ועז"נ סוס ורוכבו רמה בים, דהנה, רמה יש בו שני פירושים, לשון התרוממות¹²² והעלאה (כמו אותיות התפלה), ולשון השלכה¹²² שהוא מלמעלה למטה (כמו אותיות התורה). וענין זה נעשה מצד בחי' גאה גאה, שהוא בחי' גילוי אוא"ס ב"ה הסוכ"ע, שלגביו מעלה ומטה שוין.

-
109) ראה אוה"ת נ"ך ח"א ע' תקח.	116) פרשתנו סב, ג ואילך.
המשך תרס"ו ע' קיא.	117) חבקוק ג, ח.
110) קז, א.	118) שה"ש א, ט.
111) לשון הכתוב — ישעי' יא, ב.	119) תקי"ו בהקדמה (ח, רע"א). שם
112) ראה פרדס שער א (שער עשר ולא	תיקון ה (כ, ב). וראה שם בהקדמה (ג,
תשע) פ"ז. שער כג (שער ערכי הכינויים)	סע"ב). תיקון מז (פד, ב).
פ"א בערכו. מאו"א מע' א אות קנג.	120) ירמ" כג, כט.
113) פרשתנו טו, א.	121) ראה תו"א מג"א צ, א. לקו"ת
114) מיכה ה, ח.	שה"ש לג, ג. ובכ"מ.
115) ראה אוה"ת מגילת אסתר (הוצאת	122) ראה פרש"י (ממכילתא) עה"פ.
תש"נ) ע' קפ.	

וביאור העילוי שנעשה בהאותיות (סוס ורוכבו) מצד הענין דגאה גאה, יובן ע"פ ביאור אדמו"ר מהר"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח אדניי, בפירוש מארז"ל¹²³ בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהי' קושר כתרים לאותיות, ומבאר, שענין קשירת הכתרים לאותיות התורה (הלא כה דברי) היינו בחי' הטעמים, או אפשר גם התגין, שלהיותם בכחי' ומדריגה גבוהה מאד, לכן לא נתגלו כמו אותיות התורה, שלכן רק רבי עקיבא שהי' נשמה נעלית ביותר, הי' דורש על כל קוץ וקוץ (שהם בחי' התגין) תילי תילין של הלכות¹²⁴, כיון שמצד עצמם הרי הם בהעלם, ועאכו"כ ענין הטעמים שהם למעלה גם מהתגין כו'. וזהו שהקב"ה קושר כתרים לאותיות, כי רק הקב"ה ידע ענינם. ואעפ"כ (כהמשך מארז"ל הנ"ל) אמר לו הקב"ה למשה, אין שלום בעירך, אמר לפניו, כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, א"ל הי' לך לעזרני, מיד א"ל ועתה¹²⁵ יגדל נא כח אדניי כאשר דברת לאמר, והיינו, שע"י אמירת השבח כו' המשיך גילוי בחי' הכתרים הנ"ל. ועד"ז בענין התפלה (שיש בה גם ענין השבת, שהרי קודם שמבקש צרכיו צריך לסדר שבחו של מקום¹²⁶), כפי שמביא במאמר מה שאמרו רז"ל¹²⁷ מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהן של ישראל, שפי' שע"י אותיות התפלה נעשו כתרים, להיות כי ע"י התפלה ממשיכים יהי רצון, שיהי' רצון חדש כו', והיינו ע"י המלאכים דגפיף להון ומנשק להון¹²⁸, שע"י המלאכים מזדככים התפלות מגשמיותם (כמבואר בתו"א¹²⁹), והיינו לפי שהתפלה היא ע"י נשמה בגוף, ולכן מצד ירידת הנשמה למטה והעלם והסתר הגוף, יש צורך בפעולת הזיכוך ע"י המלאכים שתוכל התפלה לעלות למעלה לפעול המשכת רצון חדש וכתר חדש. וכמו"כ יובן ענין קושר כתרים לאותיות, שזהו כמו הכתרים שעושים המלאכים מאותיות התפלה, וכמו"כ עשה הקב"ה כתרים מאותיות התורה. וענין זה שנעשה עילוי באותיות התפלה ואותיות התורה ע"י קשירת הכתרים, הוא ע"ד הענין דסוס ורוכבו רמה בים (כנ"ל שרמה הו"ע לשון העלאה מלמטה למעלה, אותיות התפלה, ולשון השלכה מלמעלה למטה, אותיות התורה),

(ו) תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' קלה ואילך).

תפלה.	(123) שבת פט, א.
(127) ראה סה"מ תש"ח ע' 202 הערה א.	(124) מנחות כט, ב. וראה לקו"ת ברכה
וש"נ.	צה, ד.
(128) ראה זהר ח"א כג, ב. ח"ב רא, ב.	(125) שלח יד, יז.
(129) מקץ מב, ב.	(126) ברכות לב, סע"א. רמב"ם ריש הל'

שזהו מצד בחי' שלגבי' מעלה ומטה שוים בתכלית, שזהו"ע גאה גאה. וכפי שממשיך בהמאמר, שענין ועתה יגדל נא כח אדני הוא לא רק להיות ארך אפים [כדאיתא בסנהדרין¹³⁰ שכשעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וכותב ארך אפים וכו', אמר לפניו, רבש"ע, ולא כך אמרת לי אף לרשעים, והיינו דכתיב ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר], שהוא בחי' אריך אנפין, אלא כמבואר בזהר פ' שלח¹³¹ שכח אד' נמשך מעתיקא קדישא סתימו דכל סתימין, שזהו בחי' פנימיות הכתר. וזהו גם מ"ש בהמאמר דיום ההילולא, שגאה גאה הוא פנימיות הכתר, ועי"ז נעשה סוס ורוכבו רמה בים, דשרש הנצח הוא בפנימיות הכתר.

(יא) **וי"ל** שהעלי' שנעשית בהאותיות (סוס ורוכבו רמה בים) ע"י בחי' גאה גאה היא לבחי' שלמעלה מענין השמות (שהרי השמות מורכבים מאותיות¹³²), ולמעלה גם מבחי' שמו כפי שהוא בלבד. ויובן בהקדים הדיוק במאמר הפדר"א עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד, שמביא התואר שם (שמו) דוקא, ולא התואר אור, אף שלכאורה ענין השם הוא כמו ענין האור (כנ"ל ס"ה), וכמבואר בהמאמר של אדמו"ר הזקן הנ"ל, שהמקובלים כינו הנאצלים האלקיים בשם אורות (נהורין), ונקראים ג"כ רזא שמא קדישא, וגם בכתבי האריז"ל כל עיקר פרטי הי"ס הם בשמות כו'. אך הענין הוא, כפי שמבאר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בארוכה בהמשך תער"בי החילוק בין שם לאור, שהאור הוא מעין המאור, ואע"פ שע"י האור אי אפשר לידע כל הענינים שישנם בהמאור (ועאכו"כ בהמאור למעלה), מ"מ, יכולים לידע לכל הפחות ענין מציאות המאור, שהוא דבר המאיר, וכמו אור הנר, או השמש או אור היום. משא"כ השם, שעל ידו אי אפשר לידע אפילו ענין הנ"ל. וראי' לדבר, שהרי יש כמה בני אדם שנקראים בשם אחד, כמו אברהם וכיו"ב, ואעפ"כ שונים הם זמ"ז בתכלית. ואפילו ענין המשכת והתגלות החיות ע"י השם¹³³, הרי זה באופן שאין רואים זאת בגלוי, אלא רק יודעים שכן הוא. וטעם הדבר, לפי שענין השם אינו באופן של דביקות ניכרת, דביקות גלוי, אלא דביקות שבהעלם. ולכן, לגבי העצמות, הרי גם הענינים שנקראים אור, ולא רק גילוי

(ז) ד"ה אתם נצבים (המשך תער"ב ח"א ע' תרכו ואילך).

א'ת"ז.

(130) קיא, סע"א.

(131) קסא, ב. תניא שעהיה"א פ"א. אר"ת להה"מ

(132) קסא, ב.

(133) ראה גם המשך תער"ב ח"ג ע' ד, סע"ב ואילך. לקו"ת שבהערה 75. ובכ"מ.

והתפשטות האור בעצמו, אלא גם עצם האור, הנה באמיתית ענינם הרי הם רק באופן של שם¹³⁴, להיותם שלא בערך, אפילו לא כערך האור לגבי המאור, ועד שמהם אין יכולים לידע את העצם¹³⁵, מלבד מה שהעצם רוצה לגלות בלאה"כ. ולכן מדייק בפדר"א הלשון הוא ושמו בלבד, שם דוקא, ולא אור. וזהו כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים, שהו"ע עליית השמות (שנעשו מאותיות) להיות בבחי' שמו בלבד, ועד שמעלים לבחי' הוא (שלמעלה משמו) בלבד.

יב) והנה אוצר זה שהוא למעלה מעלה עד אין קץ, ועד שאפילו לפני הצמצום הרי זה למעלה אפילו מבחי' שמו (כפי שהוא) בלבד, כי אם בחי' הוא (כפי שהוא) בלבד — יכול להיות נמשך ומתגלה לכאו"א מישראל, כיון ששייך לצבאות הוי', היינו, שיש בו הענין דקבלת עול, ענין היראה, שגם הדרגא התחתונה שבה היא כלי ליראת הרוממות (כתורת הבעש"ט והה"מ הנ"ל (ס"ח)). ובכח אוצרות אלו פועלים אנשי החיל את נצחון המלחמה, ופועלים שתחזור להיות עיקר שכינה בתחתונים, ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל, וגם ושכנתי בתוכם כפשוטו, בענין המשכן ואח"כ בענין המקדש (דמקדש איקרי משכן), ועד לבנין ביהמ"ק השלישי, שיבנה ויתגלה¹³⁶ במהרה בימינו, בביאת משיח צדקנו, בגאולה האמיתית והשלימה.

136) ראה פרש"י סוכה מא, סע"א. ר"ה ל, סע"א. תוס' סוכה שם. שבועות טו, ריש ע"ב ד"ה אין. וראה לקו"ש ח"א ע' 98. ח"ג ע' 84. ח"ח ע' 418. חכ"ז ע' 204 ואילך.

134) ראה גם המשך תרס"ו ע' תסב ואילך.
135) ראה בארוכה המשך תרס"ו שם ס"ע תסג ואילך. סה"מ עטר"ת ע' תמ. תש"ה ע' 186 ואילך.